

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AZ andragoški zavod

Gemensamt ramverk för vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) för att stödja insatser för elever med särskilda inlärningssvårigheter (SpLDs)

Handbok för implementeringen av SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk (CAF) och digitala verktyg (O2-T3)

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

December 2021

Projektkronym: SpLenDEd
Projektamn: Gemensamt ramverk för vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) för att stödja insatser för elever med särskilda inlärningsvårigheter (SpLDs)
Projektnummer: 2020-1-SI01-KA204-075962

Dokumenthistorik

Versioner	Datum	Ändringar	Typ av ändring	Tillhandahållet av
Version 1	09.12.2021		Utkast	AZM
Version 2	20.12.2021		Slutgiltigt dokument	AZM

Dokumentinformation

Dokumentets ID-namn : SpLenDEd_O2-T3_The Implementation Guide_ 09-12-2021v1.0
Dokumentets titel: O2-T3_Handbok för implementeringen av SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk (CAF) och digitala verktyg
Resultattyp: Immateriellt resultat O2-T3
Leveransdatum: December 2021
Verksamhetstyp: Utveckling av en implementeringshandbok
Verksamhetsledare: Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza
Spridningsnivå: Offentlig

Friskrivningsklausul

Europeiska kommissionens stöd för framställningen av den här skriften utgör inte ett godkännande av innehållet vilket enbart speglar författarnas åsikter, och Kommissionen kan inte hållas ansvarig för något användande av informationen som finns däri.

Projektresurserna som finns häri är fritt tillgängliga under Creative Commons-licensen 4.0 BY.

Innehållsförteckning

1.	Introduktion	4
2.	Behovet av övervakningsrutiner i förbindelse med SpLDs.....	6
3.	Utbildningsövervakning och bedömningssystem i EU	8
3.1	SpLenDEd-konsortiets länder.....	8
3.1.1	Kroatien	8
3.1.2	Tyskland	9
3.1.3	Grekland	12
3.1.4	Slovenien	14
3.1.5	Sverige.....	15
3.2	SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverks överförbarhet till andra EU-länder	17
3.	Vägledning genom självbedömningsprocessen stödd av SpLenDEd:s digitala verktyg.....	19
4.1	Inrätta en bedömningsgrupp	19
4.2	Instruktioner för att använda det digitala verktyget	19
4.	Allmänna rekommendationer för vuxenutbildningsleverantörer (AEPs)	22
5.	Referenser	24

1. Introduktion

Handboken för implementeringen av SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk (CAF) är ett av SpLenDEd-projektets immateriella resultat och syftar till att stödja vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) och deras ledarskapsgrupper genom hela bedömningsprocessen, som innefattar att använda SpLenDEd:s digitala verktyg för gemensam bedömning. Den tillhandahåller också information för att inrätta en effektiv bedömningsgrupp. Syftet med handboken är också att vidareutveckla behovet av övervakningsrutiner för att säkerställa ramverkets överförbarhet genom att beakta övervakningssystem i de länder som ingår i SpLenDEd-konsortiet och i andra EU-länder, och att framhålla horisontella europeiska övervakningssystem för vuxenutbildning.

SpLenDEd:s digitala verktyg är en digital anpassning av det gemensamma bedömningsramverket (CAF), som minutiöst beskriver faktorerna som påverkar vuxenutbildningens effektivitet på elever med särskilda inlärningssvårigheter (SpLDs), specificerar indikatorer och kriterier för effektiv inkludering av elever med SpLDs i utbildningsprocessen samt ger en beskrivning av bedömningsprinciperna, däribland kriterier, indikatorer och verbala beskrivningar. Det här verktyget riktar sig till vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) som skulle vilja bedöma effektiviteten av deras utbildning för elever med SpLDs. Vuxenutbildningsleverantörers representanter, utbildare och ledningspersonal uppmanas att genomföra en kort enkät i förhållande till särskilda kriterier och få ett unikt poängresultat som visar aspekter som kan förbättras eller som är utmärkta. En personlig prestationsrapport framställs för att kunna delas inom utbildningsinstitutionen.

Detaljerad läsning om syftet med SpLenDEd (Gemensamt ramverk för vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) för att stödja insatser för elever med

särskilda inlärningssvårigheter (SpLDs))-projektet och dess material som beskriver bakgrundsprocesserna som resulterade i SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk (CAF) finns tillgängligt på projektwebbsidan: <http://splended.mozello.com/>. Webbsidan ger också direkt åtkomst till [SpLenDEd:s digitala verktyg](#).

2. Behovet av övervakningsrutiner i förbindelse med SpLDs

Särskilda inlärningssvårigheter (SpLDs) upptäcks ofta i yngre skolåldern, men ändå finns det fortfarande många vuxna i EU som aldrig har blivit diagnostiserade, och det finns påtagliga skillnader bland EU:s medlemsstater gällande andelen dokumenterade individer och hur de som har diagnostiserats undervisas. Till följd av detta kan lågkvalificerade vuxna med SpLDs avskräckas från att delta i alla former av vuxenutbildningsaktiviteter om de inte får tillräckligt med stöd, och därmed löper de ännu större risk för arbetslöshet och social exkludering.

Vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) gör redan stora ansträngningar för att anpassa sig efter individers inlärningsbehov, även personer med SpLDs, trots att de har begränsade resurser för självbedömning och självförbättring. En av SpLenDEd-projektets prioriteringar är att bidra till den systematiska utvärderingen av kvaliteten på vuxenutbildning, och vi hoppas att vuxenutbildningsleverantörer upplever SpLenDEd:s digitala bedömningsverktyg som användbart och stödjande i processen. När de tar itu med behoven hos elever med SpLDs kommer de att kunna göra mer specifika eller målriktade förbättringar föreslagna av resultaten av den snabba och digitala självbedömningsprocessen.

Vuxenstuderande med SpLDs är ofta motvilliga till att delta och engagera sig i inlärningsaktiviteter där de löper en väldigt hög risk för arbetslöshet och social exkludering. Effektiva utbildningsprogram är sådana som specifikt tillgodoser målgruppernas behov, minskar skillnader och ökar elevernas intresse och engagemang. SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk gör det möjligt för utbildare att utarbeta planer på förbättringar och att vidta de nödvändiga åtgärderna för att göra sina program mer gynnsamma och effektiva för målgruppen. Lärarstaben och

administrativ personal kan delta i processen för att uppnå mer långvarig och omfattande påverkan på effektiviteten av livslångt lärande för vuxenstuderande med SpLDs.

3. Utbildningsövervakning och bedömningssystem i EU

3.1 SpLenDEd-konsortiets länder

3.1.1 Kroatien

Bedömning inom inkluderande utbildningssystem

Den nya förordningen om grundskole- och högskoleutbildning för elever med utvecklingssvårigheter är baserad på principerna om inkludering och en individuell metod för varje elev med utvecklingssvårigheter. Den säkerställer att skillnader och mångfald bland elever erkänns och att skolor och utbildningssystemet är anpassade efter elevernas behov.

Implementeringen av den nya förordningen syftar till att säkerställa bättre inkludering av elever med utvecklingssvårigheter i det allmänna utbildningssystemet. Detta är för att förbättra deras livskvalitet (socialisering och skolning för självständigt liv och arbete) och att integrera dem i samhällslivet efter en tid av lämplig och anpassad utbildning.

Förordningen fastställer att elever med utvecklingssvårigheter har rätt att få följa passande utbildningsprogram och att få lämpligt stöd under sin skolutbildning. Passande program och stöd tillhandahålls i form av program och professionellt stöd, samt rumsliga, pedagogiska och didaktiska anpassningar.

Att övervaka SpLDs för vuxna

Utbildningssystemet i Republiken Kroatien erbjuder alla barn, elever och unga personer – inklusive de med utvecklingssvårigheter, personer som tillhör nationella minoriteter, begåvade elever och de i en missgynnad ställning – inkludering i utbildningssystemet på alla nivåer, samt i vidareutbildning genom vuxenutbildningsprogram och program för livslångt lärande. Kroatiens ministerium för vetenskap och utbildning, tillsammans

med behöriga myndigheter, säkerställer det nödvändiga programmet, det professionella stödet och experthjälpen som möjliggör framgångsrik inkludering för alla i utbildningssystemet i området där de bor.

Det finns ett flertal informationskällor gällande antalet personer med intellektuella funktionsnedsättningar i Kroatien. På grund av de många olika definitionerna som används i olika lagstiftningar och bristen på gemensam terminologi, skiljer sig statistik från olika källor avsevärt. Bristen på tillförlitlig statistisk information är ett allvarligt hinder för effektivt beslutsfattande inom det här området; gemensam terminologi och centraliserad datainsamling som relaterar till personer med intellektuella funktionsnedsättningar borde vara en prioritet för regeringen. I slutet av 2002 var 59,699 personer med fysiska och intellektuella funktionsnedsättningar registrerade som socialbidragstagare, varav 10,436 personer (motsvarande 17,5 procent) hade intellektuella funktionsnedsättningar enligt klassifikationen ICD-10 (3,454 barn och 6,982 vuxna).

3.1.2 Tyskland

Bedömning inom inkluderande utbildningssystem

I artikel 3 i Tysklands grundlag står följande: "Ingen person ska gynnas eller missgynnas på grund av kön, härkomst, ras, språk, hemland och ursprung, tro eller religiösa eller politiska åsikter. Ingen person ska missgynnas på grund av funktionsnedsättning". Den här förordningen innebär att alla befolkningsgrupper (inklusive utsatta sådana) har lika rätt till att delta i samhällslivet, däribland utbildning. För att möjliggöra för utsatta grupper att utöva sina rättigheter har den tyska staten antagit flertalet rättshandlingar och policydokument.

1997 antog de tyska delstaternas ständiga konferens för utbildnings- och kulturministrar (KMK) den så kallade Konstanzresolutionen, som

deklarerade kvalitetssäkringsprocesser som en central fråga för dess arbete. Sedan dess har förbundsländerna utvecklat bedömningsverktyg (i striktare bemärkelse) som kan tillämpas beroende på syfte och mål.

I juni 2006 antog KMK en omfattande strategi för utbildningsövervakning (reviderad 2015) som förutser följande metoder och verktyg:

- Deltagande i internationella skolresultatundersökningar (PIRLS/IGLU, TIMSS grundskola, PISA)
- Övervakning och implementering av akademiska standarder för den primära sektorn, grundskolenivån och abitur (Allgemeine Hochschulreife)
- Metoder för att försäkra kvalitet på skolnivå
- Den gemensamma rapporten om utbildning i förbundsrepubliken och i förbundsländerna.

För yrkesutbildningen (VET), inklusive vidareutbildning (cVET), är de relevanta federala avdelningarna, representanter för arbetstagarsidan och arbetsgivarsidan samt förbundsländerna ansvariga för kvalitetssäkring (QA) av den vidareutbildning som är reglerad av förbundet (federationen) och de behöriga instanserna. Arbetsförmedlingarna anförtrodde externa certifieringsorgan (så kallade Fachkundige Stellen) med uppgiften att inspektera och upprätthålla organ för vidareutbildning inom området för fortsatt yrkesutbildning (cVET) såsom den främjas av den statliga arbetsförmedlingen (Bundesagentur für Arbeit).

Stödet för vidareutbildning reformerades i syfte att förbättra konkurrens och transparens inom området för fortsatt yrkesutbildning (cVET). Omfattningen av obligatorisk registrering utökades för att förbättra kvaliteten på arbetsmarknadstjänster ytterligare och därmed prestandan och effektiviteten av stödsystemet för arbetsmarknadspolitiken. Sedan dess har ackrediterings- och licensförordningen för sysselsättningsfrämjande

(Akkreditierungs- und Zulassungsverordnung Arbeitsförderung – AZAV) reglerat den motsvarande licensieringsproceduren. Enligt AZAV måste de behöriga organen (Fachkundige Stellen) besluta inte bara om godkännandet av cVET-leverantörer, utan också om godkännandet av alla leverantörer som vill vidta åtgärder för aktivt sysselsättningsfrämjande under den tredje boken i lagen om social trygghet (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – Arbeitsförderung).

Att övervaka SpLDs för vuxna

2009 ratificerade (stadfäste) Tyskland FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD). Det lade grunden för omfattande normativa och strukturella förändringar i utbildningssystemet, framförallt en övergång från integrering till inkludering. Enligt Sabine Lauber-Pohle, däremot, omfattar de här förändringarna främst inkluderande utbildning för barn och ungdomar, och sträcker sig gradvis över till förskoleutbildning, yrkesutbildning och högre utbildning.

Vuxenutbildning och fortsatt inlärning är, enligt Lauber-Pohle, inte i fokus för de här ansträngningarna – allmänna vuxenutbildningsinstitutioner (framförallt folkhögskolor (Volkshochschulen)) fokuserar främst på att förbättra läs-och skrivfärdigheter och integrationen av personer med invandrarbakgrund; ansträngningar för att inkludera andra utsatta grupper har inte en systematisk karaktär. I allmänhet gavs samtliga förbundsstater möjligheten att själva besluta om och införliva de nödvändiga förändringarna.

2019 antogs en nationell strategi för vidareutbildning (National Weiterbildungsstrategie). Under nyckelprioriteringen "Undersöka och förbättra kvaliteten och kvalitetsbedömningen (QA) av tillhandahållen vidareutbildning" anges det att tillhandahållande av hinderfria utbildningsmöjligheter är en viktig förutsättning för att säkerställa

inkluderande vidareutbildning. I den här bemärkelsen ägnas särskild uppmärksamhet åt digitala lösningar.

Det bör noteras att Tyskland har en långvarig tradition av Volkschochschulen (folkhögskolor) (mer än 100 år), vars främsta uppdrag är att säkerställa tillgängligheten till utbildningsmöjligheter för olika befolkningsgrupper. I den här bemärkelsen tjänar möjligheten att delta i vuxenutbildning också som ett medel för att säkerställa lika deltagande i samhällslivet. Den här principen är också fastställd i rekommendationerna från det tyska studieförbundet för vuxenutbildning för att förbättra tillgängligheten till Volkshochschulen (folkhögskolor).

Dessutom vidtar tyska myndigheter målriktade åtgärder för att tillgodose behoven hos specifika målgrupper och för att säkerställa deras aktiva deltagande i samhället. Till exempel offentliggjorde staten år 2015 det nationella årtiondet för läs- och skrivkunnighet och grundläggande färdigheter (2016-2026), med syftet att höja grundläggande utbildningsnivåer och att förbättra vuxnas läs- och skrivförmåga.

3.1.3 Grekland

Bedömning inom inkluderande utbildningssystem

Ett nytt lagstiftande ramverk för bedömning av skolenheters utbildningsresultat (september 2021 – LAG 4189/2021) introducerades av utbildningsministeriet och det vänder sig till skolenheter med elever upp till 18 års ålder.

Det innehåller 11 artiklar. Huvudämnena är:

1. Syfte och mål med intern utvärdering och självutvärdering av skolenheter
2. Planering, implementering och bedömning av utbildningsresultat

3. Funktionstematiska axlar och register (index) för intern bedömning och självutvärdering av skolenheter
4. Rutiner för gemensam planering av skolenheter
5. Rutiner för intern bedömning och självutvärdering av skolenheter.
6. Intern bedömning av skolenheter av utbildningskonsulter med pedagogiskt ansvar
7. Extern bedömning av skolenheter av inspektören för utbildningskvalitet och av den regionala inspektören för utbildningskvalitet
8. Samordning och övervakning
9. Digital tillämpning av utbildningsinstitutets riktlinjer för gemensam planering, intern och extern bedömning på lokal, regional och nationell nivå
10. Implementering av bedömningsprocedurer
11. Bestämmelser för skolåren 2021-2022

Att övervaka SpLDs för vuxna

LAG 490/20/02/2017 – Ramverk för kvalitet på utbildningsprogram för yrkesutbildning (VET), bland annat, betonar i artikel 2, paragraf 1-4, att utbildningsprogram borde ta hänsyn till följande principer:

- Borde vara anpassade efter särdrag hos vuxenutbildningspopulationen och följa grundläggande principer för vuxenutbildning;
- Mångfalden bland studiepopulationen beträffande kulturella, ekonomiska, sociala och geografiska särdrag som utgör erfarenheter, kunskaper och färdigheter;
- Individuella skillnader bland eleverna (inlärningsprofil, beredvillighet osv.), intressen och någon särskild social och kulturell bakgrund som utvecklar inlärnings- och utbildningserfarenheter samt alternativa metoder för strategier och utvärdering av inläring;
- Tidigare inläring och utbildningserfarenheter

Dessutom, med anknytning till utvärdering av vuxenutbildningsprogram, är institutionen för utbildningspolitik och generalsekretariatet för livslångt lärande och ungdom ansvariga för principen om planering, implementering och effektivitet. Dessutom är vuxenutbildningscenter förpliktigade att årligen genomföra intern självbedömning och extern bedömning.

3.1.4 Slovenien

Bedömning inom inkluderande utbildningssystem

Metoden som har införts i Slovenien erkänner behoven hos elever med särskilda utbildningsbehov (SEN) som funktionsnedsättningar, hinder och/eller störningar som kräver förändringar eller anpassningar i elevens miljö eller anpassning av det senare till elevens behov.

Riktlinjerna för elever med särskilda behov (2000, inklusive ändringar och tillägg 2006 och 2007) definierar grupperna av elever med SEN som följande:

- Elever med intellektuella funktionsnedsättningar
- Elever som är blinda och elever med synskador
- Elever som är döva och elever med hörselskador
- Elever med talsvårigheter
- Elever med fysiska funktionsnedsättningar
- Elever med kroniska sjukdomar
- Elever med inlärningssvårigheter inom särskilda utbildningsområden
- Elever med känslomässiga störningar och beteendestörningar

Stadgan utgår från principen att en elevs behov måste erkännas så tidigt som möjligt och att ingripande i tidig barndom är en dynamisk process. Erkännandet av elevens behov och tidigt ingripande sker simultant.

Elever erkänns som att ha SEN när de får ett officiellt beslut av Sloveniens nationella utbildningsinstitut (NEIS). Föräldrar efterfrågar ofta introduktionen till officiella vägledningsprocedurer för elever med SEN, men skolor eller elever själva (från 15 års ålder) kan också efterfråga den.

Att övervaka SpLDs för vuxna i Slovenien

Institutet för dyslexi erbjuder en möjlighet för vuxna att delta i testningsprocedurer som är utvecklade för att identifiera eventuell dyslexi eller vissa visuella perceptuella problem (som kallas Irlen-syndrom). Institutet ökar medvetenheten om den neurologiska bakgrunden hos personer med SpLDs, mönster i deras kognitiva förmågor och identifiering av deras styrkor och svagheter. Vuxna vänder sig till institutet eftersom att de har svårigheter och skulle vilja veta exakt vilka deras svårigheter är för att kunna hantera dem mer effektivt i vardagslivet. Efter att testningen som genomförs av kliniska psykologer är genomförd, kan vuxna få expertutlåtandet om deras SpLDs skriftligen. Testning och utfärdande av ett skriftligt intyg är tjänster som behöver finansieras av klienten eftersom att dessa tjänster inte är subventionerade av någon offentlig källa.

3.1.5 Sverige

Bedömning inom inkluderande utbildningssystem

De lokala kommunerna är oberoende i fråga om organisering. Det finns olika sätt att identifiera och undersöka individuella behov av särskilt stöd.

I skollagen måste varje skola ha grupper av anställda inom elevhälsan som arbetar under rektorn. De här grupperna arbetar med förebyggande, ingripande och kompensation för elever med utbildningsbehov. Hälsa- och sjukvårdstjänster och psykologer finns tillgängliga för elever, föräldrar och förskole- och skolpersonal att rådfråga. Alla barn genomgår regelbundna hälsokontroller.

Föräldrar ger sitt godkännande till långsiktiga eller mer ingående undersökningar som utförs av psykologer eller sjukvårdspersonal. De måste erbjudas ett forum för rådgivning för att kunna påverka sitt barns utbildning. Varje förskola och skolenhet ska bestå av ett eller flera forum för rådgivning med elever och vårdnadshavare. Inom dessa forum måste elever och vårdnadshavare informeras om förslag och ges en möjlighet att kommentera innan beslut fattas. Rektorn är ansvarig för forum för rådgivning och information och för att säkerställa att rådgivningsförpliktelser uppfylls.

Kommunal barnomsorg, förskoleverksamhet, obligatorisk skolgång, fritidscenter och ungdomscenter är ofta del av samma organisation med en gemensam skolstyrelse. Ofta är flertalet av dessa aktiviteter integrerade, med personal som organiserar gemensamt arbete tillsammans. Det här gör det lättare att få en helhetsbild av varje elev. Det är praxis att ombesörja elevernas behov i nära samarbete med deras föräldrar. Skollagen (2010:800 13 §) klargör betydelsen av föräldrarnas deltagande i planeringen av elevers utbildning.

Att övervaka SpLDs för vuxna i Sverige

Den svenska dyslexiföreningen är en ideell, nationell organisation (NPO) med medlemmar runtom i hela landet.

Den svenska dyslexiföreningen grundades 1989. Medlemmarna är främst människor som arbetar med barn eller vuxna som har läs- och skrivsvårigheter. Medlemmar innefattar lärare, speciallärare, talpatologer, läkare och psykologer. Föreningen är dock öppen för alla.

Föreningen strävar efter att sprida kunskap och medvetenhet om dyslexi, omsätta tillgänglig forskning i praktiken i utbildningsmiljöer samt att övervaka och skydda intressena hos personer som har dyslexi.

Den svenska dyslexiföreningen arbetar i nära samarbete med den svenska dyslexistiftelsen, som består av internationellt framstående forskare som spröd ljus på dyslexirelaterade problem från deras respektive expertområden. Föreningen samarbetar med det svenska dyslexiförbundet (FMLS) och med föräldraföreningen för dyslektiska barn (FDB).

3.2 SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverks överförbarhet till andra EU-länder

Vid en jämförelse av utbildningsövervakning och bedömningsystem mellan SpLenDEd-konsortiets partnerländer kan man se, trots att det kan finnas likheter i rutinerna, att det är omöjligt att dra paralleller mellan dem. Varje land följer sina egna regler och direktiv för inkluderande undervisning såsom den är definierad enligt lag. Vad vi kan säga är att för yngre generationer är processerna för att diagnostisera inlärningssvårigheter systematiska och väletablerade medan det vanligtvis är upp till vuxna med misstänkta inlärningssvårigheter eller upp till deras stödjande miljö att ta initiativ till bedömningsprocessen.

SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk och digitala verktyg är utformade för att stödja processen för att optimera (på bästa sätt utveckla) vuxenutbildningen för behoven hos vuxenstuderande med SpLDs på ett sätt som enkelt kan överföras till vilket land som helst. Gällande tillgänglighet är ramverket och verktyget tilldelade en öppen licens och finns tillgängliga i digital form och i fem språkliga versioner: kroatiska, engelska, tyska, grekiska och svenska. Innehållet i 10 självbedömningskriterier definierar de allmänna behoven hos vuxna med SpLDs.

I länder utan systematiskt etablerade processer för att diagnostisera SpLDs hos vuxna, kan vuxenutbildningsinstitutioner gynnas av SpLenDEd:s gemensamma bedömningsramverk (CAF), framförallt när institutioner

misstänker att en elev kan komma att möta en sådan inlärningssvårighet. Dessutom, i länder med god tillgänglighet och en väldigt låg kostnadsstruktur, ställs vuxenutbildningsinstitutioner inför svåra utmaningar vid planeringen av inkluderande utbildningsprogram eftersom att programmen måste vara baserade på deltagarnas behov och tillgodose behoven på arbetsmarknaden.

Fortsatt enande av metoder (inklusive gemensamma kriterier för att registrera, samla in och utvärdera) för inkludering i vuxenutbildning behövs. Det gemensamma bedömningsramverket (CAF) kan hjälpa organisationer att bli mer medvetna om behov kopplade till SpLDs och om vikten av att övervaka och spåra utvecklingen av personer med SpLDs.

Det gemensamma bedömningsramverkets karaktär och dess flexibilitet gör det kompatibelt med olika kvalitetssäkringsprocesser, både interna och externa. Det digitala verktyget tillhandahåller resultat som är mätbara och jämförbara eftersom att vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) kan upprepa självbedömningsprocessen utan begränsningar.

3. Vägledning genom självbedömningsprocessen stödd av SpLenDEd:s digitala verktyg

4.1 Inrätta en bedömningsgrupp

Att inrätta en bedömningsgrupp inom en institution som tillhandahåller utbildningsprogram för vuxna kan ses som det första steget mot att formalisera självbedömningsprocessen. Antalet anställda som bildar en bedömningsgrupp beror på institutionens storlek och tillgänglighet till personal. Vi föreslår att inkludera representanter för ledningen, lärarstaben och administrativ personal. Det är viktigt att gruppen arbetar med uppgifter som är tydligt definierade och specifikt tilldelade dess medlemmar.

Gruppens första uppgift är att utarbeta en handlingsplan som omfattar alla uppgifter med hjälp av kontrollistan, tidsschemat eller slutdatum för varje uppgift som ska genomföras och en kort utvärderingsprocedur för varje slutförd uppgift. Uppgifter i handlingsplanen hänvisar till att komplettera bedömningsramverket: tolka resultat, dela resultat med all personal, exploatera resultat inom en institution och att förbereda planer på förbättringar.

4.2 Instruktioner för att använda det digitala verktyget

Självbedömningsresultat finns tillgängliga för bedömningsgruppen med användningen av SpLenDEd-bedömningsramverkets digitala verktyg. Det är ett användarvänligt interaktivt verktyg som består av korta frågor som behandlar specifika fokusområden inom utbildningsinstitutionen gällande effektiviteten av utbildning i arbete med elever med SpLDs, och det tillhandahåller resultat i form av ett diagram tillsammans med förklaringar.

Det digitala bedömningsverktyget är enkelt att använda och finns tillgängligt på engelska, kroatiska, tyska, grekiska, slovenska och svenska. Det tar uppskattningsvis 10 minuter att genomföra processen. Verktyget kräver inte någon privat information och lagrar inte några uppgifter i moln eller på digitala servrar. Inga tekniska förutsättningar behövs eller krävs. Det är gratis att använda och kräver varken lösenord eller registrering.

En användare vägleds genom en självbedömningsprocess som består av 30 bedömningsfrågor som är indelade i 10 kriterier, nämligen:

1. Testning och tidig identifiering av SpLDs
2. Erkänna styrkor och potentialen hos elever med SpLDs
3. Försäkra elevernas framsteg och utveckling efter avklarad utbildning
4. Medvetenhet om institutionen och att nå ut till eleverna
5. Konstant kompetensutveckling för vuxenutbildningslärare
6. Effektiv kommunikation och erkännande av elevers behov
7. Metoder för och former av implementering av utbildning för elever med SpLDs
8. Systematisk kvalitetssäkring (QA)
9. Tillhandahållande av nödvändiga anpassningar och åtgärder
10. Uppdaterad och anpassad läroplan

Svaren anges på en skala (från 1 till 5) som motsvarar poängen som har tilldelats och summerats av verktyget: håller inte alls med (1 poäng), tar delvis avstånd (2 poäng), är varken för eller emot (3 poäng), håller delvis med (4 poäng) och håller helt med (5 poäng).

Resultaten ges automatiskt och är baserade på summan som uppnås för varje kriterium. En användare kan ladda ner resultaten i PDF-format.

De numeriska resultaten tolkas på följande sätt:

- För 1-3 uppnådda poäng: "Uppmärksamma det här kriteriet. Det rekommenderas att det ges högsta prioritet."
- För 4-9 uppnådda poäng: "Du har gjort vissa framsteg inom det här området, men det fick dock utrymme för förbättringar. Det är dags att tänka om och arbeta hårdare med det här kriteriet."
- För 10-12 uppnådda poäng: "Det går väldigt bra för dig! Men ännu mer utveckling är möjlig för att uppnå excellens och högsta möjliga standard."
- Över 12 uppnådda poäng: "Grattis! Du behärskar det här området och du rekommenderas att fortsätta på samma sätt och dela med dig av dina resultat som god/bästa praxis med andra institutioner, om du skulle vilja det."

Riktlinjerna ger allmänna råd för att förbättra en institutions omfattande åtagande, riktlinjer och handlingsplan för förbättringar och fortsatt utveckling.

4. Allmänna rekommendationer för vuxenutbildningsleverantörer (AEPs)

Utifrån de 10 relevanta kriterierna för effektiviteten av utbildningen som tillhandahålls av vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) har vi sammanfattat 10 rekommendationer att följa för att uppnå inkluderande utbildning riktad till elever med SpLDs:

1. Ge dina elever en möjlighet att testas för SpLDs, antingen vid din institution eller i ett relevant testcenter
2. Motivera elever med SpLDs genom att erkänna deras framgång via olika metoder, beakta deras befintliga kunskaper och hylla mångfald bland alla elever
3. Följ dina elevers utveckling och framsteg efter avslutad utbildning och fokusera på deras självständighet och förmåga att hantera svårigheter på egen hand
4. Utnyttja alla tillgängliga kanaler för att försäkra att nå ut så brett som möjligt via dina nätverk eller direkt till elever med SpLDs eller andra missgynnade elevgrupper
5. Ge stöd till din personal i deras vidareutbildning och kompetensutveckling genom att ge dem tillgång till relevanta utbildningsprogram och projekt
6. Prioritera, förstå och erkänn dina elevers behov genom att kommunicera effektivt med dem
7. Använd moderna evidensbaserade inlärningsmetoder och tillhandahåll en inkluderande inlärningsmiljö för alla elever
8. Mät och uppskatta kvaliteten och effektiviteten av dina utbildningstjänster systematiskt genom att övervaka olika indikatorer för kvalitetssäkring (QA)

9. Säkerställ tillgängligheten till dina inlärningspremissar, metoder och program
10. Var öppen och flexibel när du utvecklar läroplanen, inkludera utveckling av "mjuka" färdigheter och använd anpassade utvärderingsrutiner för elever med SpLDs.

Bästa praxis-vägledning för att förbättra effektivitet och inkludering på tillhandahållen utbildning för vuxenstuderande med SpLDs kommer att göras tillgänglig under SpLenDEd-projektets livstid. Det kommer att tillhandahålla en användbar informationskälla och exempel på hur en institution kan förbättra effektiviteten på utbildningen som erbjuds. Dessutom kommer vuxenutbildningsleverantörer (AEPs) uppmanas att utarbeta planer på förbättringar, underteckna ett samarbetsmemorandum, bidra till upprättandet av riktlinjer och referenspunkter och/eller att använda dessa som en informationskälla för att förbättra utbildningen som erbjuds.

5. Referenser

- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf)
- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- Rights of People with Intellectual Disabilities, Access to Education and Employment, Croatia, Monitoring Report, 2005.
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-25_en
- https://www.bmbf.de/files/NWS_Strategiepapier_barrierefrei_DE.pdf

- *Pohle S. (2019). Dimensionen einer inklusiven, allgemeinen Erwachsenenbildung:*
https://www.wbv.de/journals/zeitschriften/hessische-blaetter-fuer-volksbildung/artikel/shop/detail/name/_/0/1/HBV1901W007/facet/HBV1901W007////////nb/0/category/736.html
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-27_en
- <https://www.european-agency.org/country-information/slovenia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- <https://www.european-agency.org/country-information/sweden/assessment-within-inclusive-education-systems>